

la mu- tació dels pollastres

PEP SANZ

Juneda, 2022

f

FONOLL

Primera edició: agost de 2022

- © **dels poemes:** Pep Sanz
- © **del pròleg:** Míriam Cano
- © **d'aquesta edició:** Editorial Fonoll

EDITORIAL FONOLL

c/ Prat de la Riba, 128, 25430 Juneda
www.editorialfonoll.cat

Correcció lingüística:

Núria Garcia Caldés

Disseny gràfic i maquetació:

Francesc Gelonch i Bosch

Impressió:

DC Plus Serveis Editorials

ISBN: 978-84-125024-9-7

Dipòsit legal: L 556-2022

Queda rigorosament prohibida, sense l'autorització dels titulars del copyright, la reproducció total o parcial d'aquesta obra per qualsevol procediment, inclosos la reprografia i el tractament informàtic.

Amb el suport de:

Ajuntament de Juneda

El jurat del **23è Premi de Poesia Joan Duch per a Joves Escriptors** el formaven Meritxell Cucurella-Jorba, Anna Gas, Francesc Gelonch, Anna Pantinat i M. Carme Rafecas.

NEIX UN POLLET

Neix un pollet. Neix entre formigó i ferros, bronzits de fluorescent i olor de pinso industrial. Neixen més pollets com ell, cada dia, trenquen l'ou, s'esplomissen, s'alcen, busquen la mare. La mare no hi és: damunt els bocins de closca, hi ha una escalfor artificial que els ha covat fins avui, en un niu orfe, pollets orfes que aviat seran gallines i galls orfes al servei de la maquinària que els ha fet néixer i que els matarà.

Encara no ho saben. Ningú no els ha explicat que aquesta fortor que impregna l'aire és de sang i de mort, ni que han nascut per morir en cadena. Flonjos, daurats i aliens a tot, picotegen el pinso de la gàbia. Mai no arribaran a saber què és el panís. Tampoc no saben que ha començat el compte enrere: per haver nascut en aquest lloc fred i sec, la seva vida durarà sis setmanes. Podria haver durat deu anys, però això, esclar, tampoc no ho saben. No ho sabran mai. Els seus no són ous de gallines felices.

Quan imagino l'escorxadador que fa de paisatge a *la mutació dels pollastres*, imagino un polígon de secà, erm, amb el sol de ponent escalfant la xapa de la nau industrial on els pollets acabats de néixer piulen aliens a tot

i confonen els botxins amb els cuidadors. Al meu cap, sense un motiu concret, la imatge que em fa d'avantsala a la freda cadena industrial de mort i envasat sempre és aquest sol feridor de fora, com si les cambres refrigera-des de dins poguessin arribar a semblar un refugi, una trampa en forma d'oasi.

No és de franc, que un poemari com *la mutació dels pollastres* tingui, de fons, un paisatge com aquest. Contra la idea que a la vida tot pot fer girs inesperats, Pep Sanz planteja que el lloc d'on venim, allà on naixem, determina del tot la nostra experiència vital, i que per escapar de l'escorxador, primer has de saber que hi ets i, encabat, tenir prou força per ser capaç de sortir-ne i estar preparat per enfrontar-te al sol abrusador i a l'ermàs que t'espera a fora.

Ningú no demana al pollet que renunciï al que se n'espera, d'ell: pot quedar-se a passar les seves sis setmanes de vida i, com a la caverna de Plató, tan sols intuir el que passaria si gosés a volar. De fet, per al pollet, aquesta és l'opció fàcil. *Insensibles al mot i a la vida*. Renunciar a la curiositat pel que hi ha a fora és també renunciar a una consciència més àmplia de la vida i, sobretot, posar-la en mans d'algú altre perquè en faci el que vulgui. Així, sigui quin sigui el final, serà fàcil culpar-ne el destí, assumir-ho i acabar desmembrat, sense cerimònia i sense empremta.

A *la mutació dels pollastres*, la veu és la del pollet que, malgrat el trasbals que li provoca la constatació d'haver nascut en un lloc hostil, d'estar en perill, fins i tot paralitzat, assumeix, des d'una orfandat primigènia,

que està sol al món i que el món és encara més gran i més hostil quan hi estàs sol. El pollastre, que s'ha fet adult en poques setmanes, sent la ferum de la sang als dits i a la roba de qui l'alimenta i entén, tot d'una, que ha d'escapar dels botxins. I surt a l'erm ressec i el sol l'encega i no sap que a fora l'esperen altres botxins que no sempre faran pudor de mort.

Al seu primer poemari, Pep Sanz també surt a l'erm amb un cos que, malgrat haver escapat de la mort segura, du la marca i la memòria d'haver estat exposat a la inclemència i la soledat i que potser, precisament per això, és més conscient que la resta de cossos. Haver escapat de la mort li produeix, sovint, una certa culpa del supervivent que pensa en tots els qui no han tingut la mateixa sort, que enyora l'absència d'un cos que l'hagi covat quan era un ou, sense artificis ni llums industrials. Un cos que es confon amb el paisatge i que, en molts dels poemes, agafa la forma de cant místic amb tota la violència de la religió i la tradició de saber-se pollet que ve d'un lloc, pollet que no acata però es dol, pollastre que, de vegades, desitjaria haver-se deixat caure i que algú altre li trenqués el coll.

Si hi ha una idea que plana per sobre de tots els poemes d'aquest recull és, precisament, la d'artifici. És artificial l'ecosistema amenaçador de l'escorxadador, sí, però també ho és l'alternativa del món més gran, la idea mecànica de sexe, ho és fins i tot la consciència d'una valentia impostada quan la decisió d'escapar encara és tendra «-què hi faig, aquí?/retorna'm al costellam/que em bategui un/propòsit bastit en/remors de quixalla», escriu

Sanz a «nua», com si la piuladissa de pollets ens remetés, també, a aquella vida en què els propòsits eren fàcils perquè no depenien d'un mateix, per violents que fossin.

M'agradaria que us endinséssiu en aquest escorxador amb la sospita i la por d'aquest pollastre que encara no sap si ha pres la decisió correcta i que escruta minuciosament cadascun dels seus racons i cada petjada que deixa al món que ara l'acull, no com a refugi sinó com a prolongació del lloc on venia, amb unes altres amenaces i amb el record de la sang seca a les parets sempre present. Llegiu la transfiguració d'aquests pollastres, en ocasions mística, no com a procés de creixement i superació sinó com a elevació generada per la consciència, de la constatació del clarobscur del sol que brunyia l'acer de la nau industrial enmig de l'erm ressec.

I com la veu que hi ha al darrere de tots aquests poemes, sense grans celebracions, assumiu que hi ha moltes maneres de morir-se i que a cadascun de nosaltres li'n tocarà una; no hi podem fer res, contra això. La veritable mutació dels pollastres és entendre tot això i, arribat el moment, no saltar de la gàbia al cadafal sense saber on anem, sinó morir-nos, malgrat la por amb la consciència plena que això s'acaba perquè un dia va començar.

Míriam Cano

Sants, juliol de 2022

***al Josep, pare;
closca.***

**—gall, gallina o poll, pare meu?—,
*que trobi intactes la teva història i la meva,
jundes, volent-se, pare meu.***

MARIA CALLÍS

pollastre 0510

pes: 2 kg

dies: 30

procedència: Urgell

color: blanc

ubicació: desconeguda

I eucaristia càrnica

el pollastre núm. 0510 veu
la broma macabra cap per avall,
amb desconeguts a banda i banda.

les potes toquen la por de metall
i s'olora mort en sang calenta.
però encara respira quan l'electrocuten.
però encara batega quan l'escapcen.
no en quedaran ni les plomes.

la missa del gall

anyell de Déu.

sant fet plàstic,
faci's la vostra voluntat.
la burla se'n fot peus amunt
i penetra el calvari fet fusta.

escuma assenyaladora
de l'endins —el ben endins—
amb índex acusador.
escup el tu! i se'm menja l'ego.

s'olora l'origen ressec
de grana morta.

ves-te'n en pau.

cago'n la creu

—li heu explicat a la Verge?
el pubis vellutat m'abraça i
viatjo pantaló

avall

fins al rovell de la creació.

barrinat el sermó,
Eva sabrà que tot pecat
—el nostre—
ha valgut la pena.

sacrifici

And I've always felt as if the living I've done, so far, hasn't actually been real life but a long wait for it... a long wait for something real, something important!

POSTMAN, *Offret*

ni en mort ens adonàrem que el sol és fluorescent de supermercat; aliment d'una grana coll avall i nit i dia barrejats en el trànsit constant dels nostres cossos.

ni en mort ens adonàrem que l'espera és en va i el trajecte s'acaba en safates de plàstic, fins que som tan corromputs que les mosques ens forniquen al braç.

no hi ha ganivet més esmolat que el desig en carn tendra.

llocada I

saber-me crosta
i deixar-me marca.

soc costum
clavat en sang.

crac, crac

rebenten ossos.
m'encadeno als dits
collats en parets;
sobrevivents.
les escatxigades
resseques eren
pànic.

crac, crac.

—qui m'ho dirà,
que la sang en mans
no és meva?

crac, crac.

jo, el botxí.

escleròtic

en compàs metàl·lic
tapada per la manta de l'àvia
patina la cadira del tu-jo.

—on pararan les ganes?
fornicar-se l'abstracte;
ben lluny del palp de
les plantes que broten
dits de malalt.

arreu només penetra fosca
d'un nosaltres tramuntat en
fred insensible.

i gebrem semen.

Taula

Neix un pollet

9

I. eucaristia càrnica

- 25** la missa del gall
- 26** cago'n la creu
 - 27** sacrifici
 - 28** llocada I
 - 29** crac crac
 - 30** escleròtic
- 31** selecció insostenible
 - 32** ronyonet
 - 33** obsessiu
 - 35** xurreria
 - 36** a dinar!
 - 37** pústules
- 38** baralla de galls
 - 39** albat
 - 40** *speichel*
 - 41** ignot

- 42** pare
43 mentides del sisè art
44 la patrona dels impossibles

II. refredament

- 49** nua
50 dimorfisme sexual
51 penjoll
52 la forma més salvatge possible
53 rovell
54 l'ofec de la gavina
55 més enllà de la granja
56 *far west*
57 llocada II
58 *miracle mike*
59 cada vespre
60 autoestop encreuant verds
61 *quiquiriquic*
62 ocell al puny
63 espècie invasora
64 *pollo*
65 manifest ovípar

